

## Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de  
Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Prinses Irenestraat 6  
Den Haag

Rijnstraat 8  
2515 XP Den Haag  
Postbus 20061  
Nederland  
[www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl)

### Onze Referentie

BZDOC-169377045-34

### Bijlage(n)

1

Datum 3 december 2021

Betreft aanbieding van tweede tussenverslag nationale burgerconsultaties i.h.k.v. de Conferentie over de Toekomst van Europa

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik uw Kamer, conform de informatie-afspraken betreffende de Conferentie over de Toekomst van Europa<sup>1</sup>, het tweede tussenverslag van de nationale burgerconsultaties aan. Een gelijkkluidende brief is aan de Eerste Kamer verzonden.

Zoals reeds in de Kamerbrief van 16 juli jl.<sup>2</sup> aan uw Kamer vermeld, organiseert het kabinet nationale burgerconsultaties bestaande uit burgerdialogen onafhankelijk uitgevoerd door een externe organisatie onder de noemer *Kijk op Europa*, en een notitie van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) over de wensen en verwachtingen van Nederlanders ten aanzien van de Europese Unie (EU). Eerder ontving uw Kamer al de notitie van het SCP en het eerste tussenverslag van *Kijk op Europa*.<sup>3</sup> Middels deze brief bied ik uw Kamer het tweede tussenverslag van de nationale burgerdialogen *Kijk op Europa* aan.

*Kijk op Europa*<sup>4</sup> is op 1 september van start gegaan met het online ophalen van meningen en ideeën. De eerste fase was gericht op de vraag wat Nederlanders vinden dat de EU wel en niet zou moeten doen. Dit is in kaart gebracht door middel van een enquête, die is ingevuld door een representatief panel van ruim 4.000 Nederlanders. Daarnaast was deze enquête, en de online *swipe*-tool, open gesteld voor iedereen om deel te nemen. De uitkomsten van het representatieve panel waren de input voor het eerste tussenverslag, dat uw Kamer is toegekomen<sup>5</sup> en dat het kabinet heeft ingebracht in de plenaire vergadering van 22-23 oktober.

In de tweede fase van *Kijk op Europa* is de verdieping gezocht door middel van groepsdialogen, bestaande uit (online) themadialogen en dialogen met moeilijk bereikbare groepen en jongeren. De uitkomsten van deze dialogen vormen de basis voor het tweede tussenverslag. In dit tussenverslag wordt ingegaan op de achterliggende overwegingen van Nederlandse burgers, en worden de

<sup>1</sup> Kamerstukken II, 35 663, nr. 3

<sup>2</sup> Kamerstukken II, 35 663, nr. 3

<sup>3</sup> Kamerstukken II, 35 663, nr. 34

<sup>4</sup> Meer informatie op de website: [www.kijkopeuropa.nl](http://www.kijkopeuropa.nl)

<sup>5</sup> Kamerstukken II, 35 663, nr. 34

aanbevelingen die in de dialogen naar voren kwamen weergegeven. Het tussenverslag betreft de volgende thema's: 1) *Europese democratie*; 2) *Waarden en rechten, rechtsstaat en veiligheid*; 3) *een sterkere economie, sociale rechtvaardigheid en werkgelegenheid*; 4) *digitale transformatie*; en 5) *onderwijs, cultuur, jeugdzaken en sport*.<sup>6</sup> Het tussenverslag over de overige thema's ontvangt uw Kamer voorafgaand aan de plenaire vergadering in januari.

**Onze Referentie**

BZDOC-169377045-34

Deze resultaten uit de nationale burgerconsultaties zal het kabinet aanbieden aan de Conferentie en, voor zover deze geagendeerd staan, overbrengen in de eerstvolgende plenaire vergadering op 17-18 december. Meer informatie hierover wordt met uw Kamer gedeeld in de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken van 14 december 2021.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Ben Knapen

---

<sup>6</sup> Deze thema's zijn gekozen overeenkomstig de thema's van de Conferentie over de Toekomst van Europa, en de planning van de plenaire vergaderingen. Recent is gebleken dat de plenaire bespreking van de thema's 3) tot en met 5) wordt verplaatst naar een later moment, i.v.m. het annuleren van de bijeenkomst van het betreffende EU-burgerpanel.